

Godišnji izvještaj o radu

2020. godina

NVO Eko-tim

Rožajska br. 5, Podgorica, 81000, Crna Gora

E-mail: ekotimp@gmail.com

Web: <https://ecoteam.me/po%C4%8Detna>

Facebook: <https://www.facebook.com/ecoteammne>

Twitter: @ngo_eco

You tube: www.youtube.com/channel/UCjpboKWO3KmKDtsun5d5CQ

ECO-TEAM
ENVIRONMENTAL PROTECTION

O nama

Misija: Unaprijediti stanje životne sredine te izgraditi budućnost u kojoj će ljudi živjeti u harmoniji sa prirodom čuvajući biološku raznovrsnost, osiguravajući da upotreba prirodnih resursa bude održiva kao i promocijom smanjenja zagađenja i neracionalne potrošnje.

Glavni cilj: Cilj NVO Eko-tim je zaštita životne sredine, očuvanje i održiva upotreba prirodnih resursa.

Projekti

NVO Eko-tim je tokom 2020.godine realizovala projekte u oblastima: (i) zaštite slatkih voda sa fokusom za zaustavljanje neodrživog hidroenergetskog razvoja; (ii) energetike i klimatskih promjena; (iii) javnih nabavki u oblasti životne sredine. U nastavku je dat pregled sprovedenih aktivnosti u 2020.godini u odnosu na tekuće i realizovane projekte.

Projekat: Zaustavljanje neodrživog razvoja hidroenergije u Mediteranskom basenu

Opšti cilj projekta je smanjiti uticaj zahvatanja voda i neodržive infrastrukture na riječnim tokovima na biodiverzitet i funkcionisanje riječnih slivova.

U toku 2020.godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- NVO Eko – tim u saradnji sa WWF Adria je pripremila komentare na nacrt Planova upravljanja dunavskim i jadranskim riječnim slivovima i iste dostavila Upravi za vode;
- U saradnji sa NVO Ozon, NVO Akcija za socijalnu pravdu i WWF Adria pripremljeni su komentari na nacrt lokalne studije lokacije „Štitarička rijeka“ i Nacrt izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu i upućeni Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Kako se ovom studijom lokacije planirala izgradnja dvije male hidroelektrane (mHE) na Štitaričkoj rijeci u opštini Mojkovac, pokrenuta je medijska kampanja koja je imala za cilj stvaranje pritiska na donosioce odluka i skretanje pažnje javnosti na temu kako bi Vlada Crne Gore i koncesionar odustali od izgradnje mHE na ovoj rijeci. Kampanja je rezultirala odustajanjem koncesionara od jedne mHE u gornjem toku ove rijeke;
- Medijska kampanja “Borba za crnogorske rijeke” sprovedena je preko portala Vijesti u trajanju od 15 dana. Na portalu Vijesti objavljeni su baneri sa porukama o ključnim negativnim ekološkim i ekonomskim uticajima mHE na prirodu i ljude. Zabilježeno je 583 680 impresija;

Jedan od banera objavljenih na portalu Vijesti

- U decembru su NVO Eko-tim i WWF Adria u ime dijela mještana sela Bare Kraljske u opštini Kolašin uputili pritužbu Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore a koja

se odnosi na rad Vlade Crne Gore, Ministarstva ekonomije kao i Osnovnog državnog tužilaštva u Kolašinu, a odnosu na projekte malih hidroelektrana;

- Otvoreno pismo je upućeno Energetskoj zajednici u vezi politike razvoja mHE u Crnoj Gori od strane NVO Eko-tim, WWF Adria i NVO Akcija za socijalnu pravdu. Cilj slanja otvorenog pisma je bio informisanje Energetske zajednice o razvoju mHE u Crnoj Gori, negativnim uticajama na prirodu i ljude, o nezakonitostima i nepravilnostima koncesinih ugovora kao i pravnim akcijama nevladinih organizacija u ovom pogledu;
- Zahtjev za stavljanje van pravne snage ekološke saglasnosti za izgradnju mHE Crnja u opštini Kolašin (Bare Kraljske) je upućen Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine od strane NVO Eko-tim, WWF Adrije, Parkova Dinarida, Green Home-a i Centra za zaštitu i proučavanje ptica;
- Obezbijedena savjetodavna pomoć lokalnim zajednicama i ekološkim aktivnostima tokom inicijative za zaštitu rijeka na teritoriji opštine Kolašin.

Projekat: Očuvati rijeke Balkana u slobodnom toku

Opšti cilj projekta je da do 2030. godine postojeće rijeke slobodnog toka u Evropi budu zaštićene od novog hidroenergetskog razvoja.

U toku 2020.godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- U martu 2020, NVO Eko-tim, Akcija za socijalnu pravdu, WWF Adria i Koalicija za održivi razvoj uputili su Vladi Crne Gore i Ministarstvu ekonomije zahtjev za stavljanje van pravne snage uredbe o naknadi za posticanje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoeфикаsne kogeneracije;
- Komentari na nacrt Zakona o energetici pripremljeni i dostavljeni Ministarstvu ekonomije;
- Sprovedena medijska kampanja u vezi nacrta Zakona o energetici kojim su se predlagala štetna rješenja za građane Crne Gore kroz nastavljane podsticanja proizvodnje električne energije iz mHE;
- Tokom 2020. godine, NVO Eko-tim i NVO Akcija za socijalnu pravdu a uz podršku WWF Adrije, podnijele su Ustavnom sudu ukupno četiri Inicijative za ocjenu ustavnosti odredbi Zakona o energetici, koje se odnose na projekte mHE;
- Na inicijativu Vlade Crne Gore, 16. jula 2020, održan je online sastanak između predstavnika Vlade Crne Gore i predstavnika Eko-tima i WWF Adrije. Cilj sastanka je bio razmijeniti polazne pretpostavke u odnosu na sistem podsticaja za proizvodnju električne energije iz mHE. Ekonomski ekspert angažovan od strane Eko-tima, upoznao je predstavnike Vlade Crne Gore sa glavnim nalazima ranije sprovedene ekonomske analize koja dokazuje socio – ekonomsku neopravdanost prednje pomenutog sistema podsticaja;

- Kroz više nastupa na nacionalnim i regionalnim televizijama i javnim događajima informisana je šira javnost o štetnim uticajima mHE sa ekološkog, socijalnog i ekonomskog razvoja;
- Novoformiranoj crnogorskoj Vladi je od strane NVO Eko-tim i WWF Adrije upućena Inicijativa za zaustavljanje izgradnje mHE i stavljanje van pravne snage Uredbe o naknadi za posticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoeфикаsne kogeneracije u decembru 2020. godine.
- U decembru 2020. održan je sastanak sa ministrom ekologije, planiranja i urbanizma g. Ratomir Mitrovićem i državnim sekretarima o gorućim ekološkim problemima sa fokusom na pitanja malih hidroelektrana;

Sastanak sa ministrom ekologije, planiranja i urbanizma, decembar 2020, Podgorica

- U decembru 2020. održan sastanak predstavnika NVO Eko-tim i WWF Adrije sa ministrom kapitalnih investicija i ministrom ekologije, planiranja i urbanizma sa ciljem pronalaženja najboljih rješenja od javnog interesa u procesu rješavanja problematike u oblasti mHE;

*Sastanak sa ministrom ekologije, planiranja i urbanizma i ministrom kapitalnih investicija
decembar 2020, Podgorica*

Projekat: Male hidroelektrane kao ekološki, socijalni i ekonomski problem

Cilj projekta je očuvanje rijeka slobodnog toka i njihove ekosistemske, kulturne i društvene vrijednosti i uspostavljanje sistema adekvatne implementacije mitigacijskih mjera na već “zarobljenim” rijekama.

U toku 2020.godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Sprovedena je analiza mjera za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja i programa praćenja uticaja na životnu sredinu koji su sastavni dio Elaborata o procjeni uticaja malih hidroelektrana na životnu sredinu. Analiza je obuhvatila 8 malih hidroelektrana (mHE) a za koje je sprovedena procedura procjene uticaja na životnu sredinu;
- NVO Eko tim, uz podršku 6 organizacija civilnog društva uputila je Ministratsvu poljoprivrede i ruralnog razvoja inicijativu za bliže definisanje monitoringa ekološki prihvatljivog protoka (EPPa) nizvodno od vodozahvata kroz izradu odgovarajućeg podzakonskog akta. Na inicijativu ovog Ministarstva organizovan je sastanak predstavnika Ministarstva sa predstavnicima potpisnika Inicijative za bliže definisanje monitoringa EPPa. Na ovom sastanku je Ministarstvo prihvatilo podnijetu Inicijativu odnosno dogovoreno je da se sačini radna grupa koja će izraditi novi Pravilnik o EPPu a kroz koji će biti regulisano pitanje monitoringa EPPa;

- Sažetak socio – ekonomske analize eksploatacije mHE Babino Polje i Jara koja je razvijena u prethodnom radu NVO Eko – tim upućen je ambasadama, delegaciji EU u Crnoj Gori i međunarodnim organizacijama sa ciljem njihovog informisanja o negativnim uticijama uspostavljenog sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz mHE na građane Crne Gore i lokalni ekonomski razvoj;
- Na inicijativu NVO Eko – tim snimljena je emisija „Ekovizija“ koja je bila posvećena malim hidroelektranama i problematici u ovoj oblasti. Emisija je emitovana 10. marta na TVCG. Cilj emisije je bio upoznavanje građana Crne Gore i svih drugih zainteresovanih strana sa ekološkim, socijalnim i ekonomskim problemima koji nastaju kao posljedica neodrživog planiranja i stihijske izgradnje malih hidroelektrana u Crnoj Gori.

Projekat: Podrška lokalnim zajednicama u borbi za slobodne rijeke

Cilj projekta je podrška lokalnim inicijativama u borbi za rijeke slobodnog toka kroz pružanje savjetodavne pomoći te podizanjem svijesti javnosti o ekološkim, socijalnim i ekonomskim uticajima eksploatacije mHE i povećanjem pažnje medija za temu.

U toku 2020.godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Obezbijedena savjetodavna i finansijska podrška lokalnim inicijativama protiv izgradnje malih hidroelektrana na rijekama slobodnog toka u opštini Kolašin;
- Snimljen edukativni film “Prilika” koji govori o borbi lokalnih zajednica za rijeke slobodnog toka a koje im obezbjeđuju osnovne uslove za život.

Projekat: Energetskom tranzicijom do ubrzanog ekonomskog i ekološkog razvoja Crne Gore II

Cilj projekta je kreiranje javne politike za bržu dekarbonizaciju i energetsku tranziciju u Crnoj Gori, koja treba da osigura adekvatan društveno-ekonomski razvoj u opštini Pljevlja ali i cijeloj zemlji.

U toku 2020.godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Pripremljena “Analiza ekonomskih aktivnosti sa najvećim potencijalom razvoja u opštini Pljevlja;
- Održane dvije radionice sa članovima Platforme za pravednu tranziciju;

- Organizovana dva okrugla stola na temu održive energetske politike i implikacijama novog zakonodavnog paketa EU na planiranje energetske politike u Crnoj Gori, sa fokusom na integrisani klimatski i energetska plan;
- Promovisanje “Analize uticaja cijene CO2 na finansijsku isplativost rada TE Pljevlja nakon ekološke sanacije” u pogledu važnosti razmatranja cijena CO2 kao jednog od najbitnih faktora koji će uticati na rad TE Pljevlja;
- Podnijeta Inicijativa Opštini Pljevlja i Ministarstvu ekonomije za diversifikaciju ekonomskih aktivnosti u opštini Pljevlja;
- Podnijeta Inicijativa Elektoprivredi Crne Gore za objavljivanje studije izvodljivosti za projekat ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja.

Sastanak Platforme za pravednu tranziciju, januar 2020, Pljevlja

Sastanak Platforme za pravednu tranziciju, februar 2020, Pljevlja

Okrugli sto: Integrisanje klimatskih i energetske politika u Crnoj Gori; izazovi na putu ostvarenja klimatske neutralnosti, jul 2020, Podgorica

Projekat "Ka energetske tranziciji u Crnoj Gori"

Cilj projekta je promocija razvoja energetskeg sektora u skladu sa ciljevima evropske energetske politike sa naglaskom na potpunu tranziciju ka obnovljivoj energiji u proizvodnji.

Ovaj projekat je usmjeren na promociju samopotrošača, novih tržišnih igrača koji preuzimaju aktivnu ulogu u energetskej tranziciji, a kojima je omogućeno da proizvode, skladište, koriste i prodaju višak električne energije.

U toku 2020. realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Razvijena analiza "Mogućnosti realizacije koncepta kupca-proizvođača električne energije u Crnoj Gori" koja je pokazala koji su neophodni uslovi pod kojima je ulaganje u sistem potrošača isplativ za potrošače u Crnoj Gori, uzimajući u obzir način obračuna energije, prirodu i obim primarne energije (godišnja insolacija, itd.), cijenu električne energije i nivo potrebnih investicija;
- Organizovana dva okrugla stola i dvije radionice na temu prosjumer (kupca-proizvođača)
- Razvoj analize o planiranju održive energetske politike u Crnoj Gori sa osvrtom na "Čist energetske paket"
- Pripremljene preporuke za razvoj integrisanog planskog dokumenta za energiju i klimu (NECP) u Crnoj Gori;

Okrugli sto: "Uloga održive energetske politike i energetske tranzicije u ostvarenju većeg ekonomskog rasta", jun 2020, Podgorica

Sastanak Platforme za pravednu tranziciju, jul 2020, Pljevlja

Sastanak Platforme za pravednu tranziciju, jun 2020, Pljevlja

Projekat "Monitoring javnih nabavki u oblasti životne sredine"

Cilj projekta je unaprijeđena transparentnost i odgovornost u sprovođenju procedura javnih nabavki u Crnoj Gori u oblasti životne sredine.

Specifični cilj projekta je jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u oblasti javnih nabavki i značaju suzbijanja korupcije u životnoj sredini.

Ključne aktivnosti realizovane tokom 2020.godine su:

- Održan dvodnevni trening u oblasti javnih nabavki sa ciljem povećanja kapaciteta organizacija civilnog društva i medija u analizi i praćenju antikorupcijskih politika, ali i o značaju suzbijanja korupcije u životnoj sredini;
- Pripremljena "Analiza tri slučaja javnih nabavki primjenom Benchmark instrumenata o potencijalnim koruptivnim mehanizmima i efektima konkretnih nabavki"
- Održano pet treninga za zaposlene NVO Eko-tim u oblasti javnih nabavki;
- Pripremljen priručnik o javnim nabavkama ;
- Pripremljeni web baneri o javnim nabavkama.

Dvodnevni trening u oblasti javnih nabavki, jun 2020, Podgorica

Članstvo u radnim grupama

NVO Eko-tim je član sljedećih radnih grupa:

- Radna grupa za izradu Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o na načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka;
- Radna grupa za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici
- Tehička radna grupa za pripremu Nacionalnog plana za klimu i energiju

Projekti u 2020.godini

Projekat: Zaustavljanje neodrživog razvoja hidroenergije u Mediteranskom basenu

Period realizacije: 01.11.2018 – 30.10.2020

Partneri: WWF Adria

Donator: Mava fondacija

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 58,675.00 €

Projekat: Očuvati rijeke Balkana u slobodnom toku

Period realizacije: 01.07.2019– 30.06.2021.

Partneri: WWF Adria

Donator: WWF Holandija

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 23,350.00€

Projekat: Male hidroelektrane kao ekološki, socijalni i ekonomski problem

Period realizacije: 01.11.2019 -01.05.2020.

Donator: Vlada SAD

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 5,266.00€

Projekat: Podrška lokalnim zajednicama u borbi za slobodne rijeke

Period realizacije: 26.10.2020-31.12.2020.

Donator: Vlada SAD

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 4,686.00€

Projekat: "Energetskom tranzicijom do ubrzanog ekonomskog i ekološkog razvoja Crne Gore II"

Period realizacije: 05.04.2020 -04.04.2021.

Donator: Evropski fond za klimu

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 20.430,00€

Projekat" Ka energetskoj tranziciji u Crnoj Gori "

Period realizacije: 01.01.2020 -30.06.2020.

Donator: Europe Beyond Coal Network

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 12.350,00€

Projekat "Monitoring javnih nabavki u oblasti životne sredine"

Period realizacije: 15.12.2019. -14.12.2020.

Donator: Fondacija za otvoreno društvo posredstvom EU

Ukupni odobreni fond Eko-tim (EUR): 9.998,00€

Publikacije u 2020.godini

- Analiza sprovođenja mjera za sprečavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja malih hidroelektrana na životnu sredinu i programa praćenja uticaja na životnu sredinu, 2020.
- Analiza "Mogućnosti realizacije koncepta kupca-proizvođača električne energije u Crnoj Gori", april 2020.
- Analiza tri slučaja javnih nabavki primjenom Benchmark instrumenata o potencijalnim koruptivnim mehanizmima i efektima konkretnih nabavki", jun 2020.
- "Analiza ekonomskih aktivnosti sa najvećim potencijalom razvoja u opštini Pljevlja", februar 2020.
- "Održivi razvoj energetike u Crnoj Gori", maj 2020.

Video materijali u 2020. Godini

- Edukativni film "Prilika": [Prilika - YouTube](#)